

Hanna Rinne ja Jenni Blomgren

Kuntoutukseen osallistuminen ja eri osajärjestelmien ristikkäiskäyttö. Rekisteritarkastelu Oulun väestössä vuonna 2018

Kuntoutus 43, 4, 2020, 6 - 20.

Tiivistelmä

Tieto kuntoutuksen kentän kokonaisuudesta ja erilaisten kuntoutuspalveluiden käytöstä samoilla ihmisillä on varsin hajanaista ja puutteellista. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää kuntoutukseen osallistumisen yleisyyttä ja päällekkäisyyttä eri osajärjestelmissä Oulun asukkailla vuonna 2018 laajalla rekisteriaineistolla (N = 192 844). Tutkimuksessa tarkastellaan julkisen sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmän kuntoutusta, Kelan kuntoutusta, työeläkekuntoutusta, työterveyshuollon fysioterapiaa ja Kelan korvaamaa yksityistä fysioterapiaa.

Vuonna 2018 oululaisista 18 prosenttia sai vähintään yhden tutkitun osajärjestelmän kuntoutusta (N = 34 061). Yleisintä oli julkisen sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmän kuntoutus, harvinaisinta työeläkekuntoutus. Naiset osallistuivat kuntoutukseen miehiä yleisemmin. Kuntoutukseen osallistuminen oli miehillä yleisintä 65 vuotta täyttäneillä, naisilla 45–64-vuotiailla. Harvinaisinta se oli 16–24-vuotiailla miehillä ja alle 16-vuotiailla naisilla. Suurin osa (90 %) kuntoutukseen osallistuneista oli osallistunut vain yhden osajärjestelmän kuntoutukseen. Useamman osajärjestelmän kuntoutukseen osallistuminen oli naisilla miehiä yleisempää. Ikäryhmistä se oli yleisintä 45–64-vuotiailla ja harvinaisinta alle 16-vuotiailla. Vähintään kahden osajärjestelmän kuntoutukseen osallistuneet olivat keskimäärin vanhempia kuin vain yhden osajärjestelmän kuntoutukseen osallistuneet ja myös naisten osuus oli heillä suurempi.

Rekisteritietoja kuntoutuksesta on hankala koota kattavasti, sillä järjestelmä on hyvin hajanainen ja toimijoita ja rekisterinpitäjiä on lukuisia. Myös kuntoutuksen määrittely aineistoista osoittautui vaikeaksi. Yhtenäiset tietojärjestelmät kuntoutuksesta palvelisivat paitsi tutkijoita, myös kuntoutujia.

Avainsanat: kuntoutus, rekisteritutkimus

Abstract

Prevalence and overlap of participation in rehabilitation in different subsystems – a register-based study among residents of the city of Oulu, Finland, in 2018

Knowledge of the whole spectrum of rehabilitation and of the use of different rehabilitation services by the same individuals is quite fragmented and incomplete. The aim of this study is to examine the prevalence and overlap of participation in rehabilitation in different subsystems among residents of the city of Oulu, Finland, in 2018 using extensive register-based data (N=192,844). The study examines rehabilitation organized by the public social and health care system, by the Social Insurance Institution of Finland, by the earnings-related pension system, as well as physiotherapy in occupational health care and private physiotherapy reimbursed by the Social Insurance Institution of Finland.

In 2018, 18 per cent of the residents of Oulu received rehabilitation of at least one of the examined subsystems (N=34,061). Receiving rehabilitation of public social and health care was the most common; the

rarest was rehabilitation within the earnings-related pension system. Women participated in rehabilitation more often than men. Using rehabilitation services was most common in men aged 65 and over, and in women aged 45–64. It was least common in men aged 16–24 years and in women under 16 years of age. The majority (90%) of those who participated in rehabilitation had participated in rehabilitation of only one subsystem. Participation in rehabilitation of several subsystems was more common in women than in men. It was most common in those aged 45–64 years and least common in those under 16 years of age. Those who received rehabilitation of at least two subsystems were, on average, older than those who received rehabilitation of only one subsystem, and more often women.

It is difficult to compile comprehensive register data on rehabilitation, as the system is very fragmented and there are many organizers and registrars. Defining rehabilitation from the data also proved difficult. Unified information systems on rehabilitation would serve not only researchers but also rehabilitees.

Keywords: rehabilitation, register-based research, Finland